

СТАНОВИЩЕ

за академичните дейности и научните трудове
на гл. ас. д-р Екатерина Атанасова Дамянова,
представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност
„доцент”
в професионално направление **2.4. Религия и теология**
по научната специалност **Библеистика – библейска археология**
за нуждите на СУ „Св. Кл. Охридски“
от проф. д-р Валентин Канавров

Настоящото становище е изготвено въз основа на документи, постъпили по доцентски конкурс, обявен от СУ „Св. Кл. Охридски“ в ДВ, бр.7 от 24.01.2014 г. Представените документи съответстват на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и правилниците на СУ. Процедурата по конкурса е изцяло и коректно спазена. На първото заседание на научното жури изразих съгласие и бях избран за становищар по конкурса. Със задоволство отбелязвам стриктно, изчерпателно и прегледно подредената документация.

Гл. ас. д-р Екатерина Атанасова Дамянова е **единствен кандидат** в конкурса.

За участие в конкурса д-р Дамянова представя списък на публикации, съдържащ **14 заглавия**, в т.ч. **1 отпечатана монография** (2014 г.), **1 библиографски справочник** (2014 г.) и **12 статии** (2 от тях под печат). Всички заглавия са строго по научната специалност на конкурса. Те не повтарят публикациите по защитата на докторската дисертация. Публикациите на д-р Дамянова са многократно повече от споменатите 14 заглавия.

Академичното CV на д-р Дамянова включва: завършена специалност *Теология* в СУ през 1996 г. с ОКС „магистър” и втора специалност *История*. През 2011 г. защитава докторат по теология на тема *Тенденции за централизация на култа в Йерусалимския храм през втората половина на VIII век пр. Хр.* От 2001 г. е хон. ас. в СУ, от 2002 е последователно ас., ст.ас. и гл.ас. Чела е лекции в Университет-Мюнхен. Има множество

специализации в Католическия институт за източна Европа в Регенсбург, Университет-Виена, Университет-Хайделберг. Завършила е археологически курсове в Израел и Йордания, езикови курсове по новогръцки в Солун и Янина. В Богословския факултет на СУ е въвела новите дисциплини: *Материална култура на Новия завет, Йерусалим в описанията на древните поклонници и Царски градове в Древен Израил*. Била е хон. ас. по *Библейска археология* в ПУ. В СУ преподава дисциплините *Библейска археология* и *Библейска история и топография*. Има богата проектна дейност. Членува в множество организации, институции и комисии. Съставител и редактор е на сборници с научни изследвания. Има научни преводи. Участвала е на множество международни и национални конгреси, симпозиуми и семинари. Има награди за млад учен през 2003 и 2004.

Анализата на монографията *Материална култура на Палестина през Римския период (63 г. пр.Хр. – 70 г. сл.Хр.)* ще започна с открояване на според мен нейния основен научен принос – цялостно изследване на социокултурната ситуация в Палестина във връзка с библейската история, археология, екзегетика и херменевтика. Акцентът върху материалната култура задава един особен прочит на библейския свят под римското владичество в Палестина. Сравняването на артефактите с извънбиблейски произход с библейската история кръстосва по особен начин старозаветната традиция, политическото господство на Рим и новозаветната духовност. Авторката умело удържа различните изследователски линии, като не налага някоя от тях за сметка на другите. По този начин изследването добива плътност от различни центростремителни и центробежни сили и влияния. Според мен това е неговият втори основен научен принос. На трето място бих посочил богатия илюстративен материал, който по особен начин спомага възприемането на Обетованата земя. Тя не е просто територия, но не е и само Храм, не е просто фокус на политически борби, но не е и само битка между поробител и поробен, не е просто средоточие на религиозни конфликти, но не е и само утвърждаване на един Нов Завет, не е просто Синагога, но не е и само Синедрион. На четвърто място ще изтъкна фините препратки към едно съвременно възприемане на символното значение на

Светите земи не само по отношение на „тези, които предприемат дълго пътуване като част от религиозния феномен поклоничество“ (с. 9), но и на тези, които са поели пътя към Дамаск.

Д-р Дамянова скромно се е посочила като съставител на библиографския справочник *90 години библеистика в България* (2014 г.). Само този, който не е правил такива справочници, не знае колко много авторски труд е нужен за едно подобно издание, което е от неопценима полза за специалисти, студенти и интересуващи се от проблематиката. Справочникът съдържа не само библиографско описание на съчиненията, но още авторски предговор, азбучен показалец на имената, индекс на цитираните библейски места и библиография на изданието. Впрочем справочникът събира ведно различни изследователски и проблемни ракурси на изследванията на Свещеното писание у нас. И от тази специализирана гледна точка той е добро помагало в по-строг теоретичен план – най-малкото в компаративно и херменевтично отношение.

Доколкото становището по конкурса не предполага детайлна анализа на представените статии, само ще отбележа строгата конкретика на тяхната разработка, интересно избраната тематика, опита съответно за по-глобално или за по-строго специализирано тълкуване, анализата на новооткрити текстове, някои научно-приложни аспекти, някои популяризаторски акценти.

Д-р Дамянова описва приносите на своите изследвания в две авторски справки: една по-сбита и друга по-експликативна. И в двата варианта приносите са реални.

Нямам принципни несъгласия с постановките в монографията, справочника и другите научни разработки на д-р Дамянова.

Към материалите по конкурса е приложена официална справка от Университетската библиотека на СУ за цитиранията на съчиненията на д-р Дамянова. Отбелязани са 18 цитирания.

Към д-р Дамянова имам един въпрос с уточнението, че той не касае теоретичната стойност на нейните изследвания. В две статии напълно справедливо се отричат някои филмови и вестникарски „открития“, quasi

свързани със сериозната, почиваща на изследвания библеистика. Но се оспорва потребата на постмодерния човек от духовно просветление чрез търсене на мистични преживявания. Как по-точно се разбира този упрек към стремежа за мистично преживяване (*Материална култура*, с.176; Авторска справка за научния принос, с.1-2)?

Нямам съвместни публикации с кандидата.

Заключение: След запознаване с представените в конкурса материали: специализираната монография, библиографския справочник и приложените статии и след анализа на тяхната значимост и съдържащите се в тях строго научни и научноприложни приноси, давам своята категорична положителна оценка и убедено препоръчам на Научното жури да предложи на Факултетния съвет на Богословския факултет на СУ да избере **гл. ас. д-р Екатерина Атанасова Дамянова** на академичната длъжност „доцент” в професионално направление **2.4. Религия и теология** по научната специалност ***Библеистика – библейска археология.***

21. 05. 2014 г.

Св. Св. Константин и Елена

(проф. дфн Валентин Канавров)